

активності волоса дозволяє не тільки оцінити рівень стресс-устойчивості організму, но і дозволяє її успішно використовувати в селекційному процесі.

Комп'ютерна цитодіагностика, меланосоми, волос, стресс-устойчивість

NEW APPROACHES TO USE OF HAIR MELANOSOMAL TECHNOLOGIES IN SELEKTION. V.S. Konovalov

PC cytodiagnosics of hair melanosomal activity allows not only to estimate the stress resistance level of an organism but to successfully use the method in selection.

PC cytodiagnosics , melanosomal, stress resistance selection

УДК 636. 22/28. 082

О.І. ЛЮБИНСЬКИЙ, М.В. НОВІЦЬКИЙ, І.О. БОДНАР

*Подільський державний аграрно-технічний університет
ВАТ "Буковина племсервіс"*

ОЦІНКА СИСТЕМИ СЕЛЕКЦІЇ ПРИКАРПАТСЬКОГО ВНУТРІПОРОДНОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Викладено особливості системи селекції прикарпатського внутріпородного типу української червоно-рябої молочної породи, а також напрями удосконалення племінної роботи, генеалогічної структури і продуктивного потенціалу.

Генетичний потенціал, програма, селекція, система

Селекція тварин, як спрямований процес, завжди ставить за кінцеву мету якісне удосконалення стада. Прискорене поліпшення генетичної структури молочного стада передбачає використання методів, які забезпечують збільшення в ньому чи-

© О.І. Любинський, М.В. Новіцький, І.О. Боднар, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.

сельності корів з високою консервативною здатністю передачі цінних якостей нащадкам [1].

Кожна популяція характеризується певною генеалогічною структурою. Ця структура динамічна. Вона містить у собі інформацію про систему племінної роботи, яку було реалізовано у процесі удосконалення популяції, аналіз зміни генетичного складу популяцій у часі і просторі, корекцію одержання й використання плідників [2].

Матеріал і методика досліджень. У даній роботі проаналізовано матеріали племінної роботи ВАТ “Буковина племсервіс” із розведення прикарпатського типу української червоно-рябої молочної породи. Об’єктом досліджень були корови племінних господарств і бугаї племпідприємства. Для аналізу використано дані результатів бонітування, оцінки племінних якостей тварин, каталоги бугаїв.

Результати досліджень. В умовах Прикарпаття України в результаті виконання селекційної програми якісного перетворення буковинського типу симентальської породи на основі використання генофонду монбельярдської та червоно-рябої голштинської порід сформовано прикарпатський внутріпородний тип української червоно-рябої молочної породи з генетичним потенціалом 5,5-6,0 тис. кг молока за лактацію. Племінною базою для проведення таких селекційних заходів були чотири племзаводи й одинадцять племінних ферм.

Процеси реформування аграрного сектора економіки України адекватно позначились на подальшому розвитку нового типу червоно-рябої молочної худоби: зменшилось поголів’я тварин, знизилась продуктивність дійного стада. Разом з тим рівень племінної роботи з прикарпатським типом не знизився, а його племінна база збережена, маточне поголів’я на 1 січня 2003 р. сягало понад 22 тис. гол., або 68,7% всієї молочної худоби, в тому числі понад 9,5 тис. корів (67,8%).

Відповідно до Закону України “Про племінне тваринництво” 1994 р. і внесених змін у 2000 р. [3] проведено реструктуризацію, в результаті якої статус племінного заводу підтвердили чотири господарства: ПСП “Мамаївське”, СГВК агрофірма “Оршівська”, СВК ім.Суворова, ТзОВ “Валявське” — загальне стадо 8 тис. гол., у тому числі 2,5 тис. корів з рівнем продуктивності 4,0-5,5 тис. кг молока. Статус племрепродуктора одержали

вісім господарств — 5 тис. гол., у тому числі 1,3 тис. корів з продуктивністю 3,5-5,0 тис. кг молока.

У парувальній мережі господарств зони діяльності ВАТ “Буковина племсервіс” використовують 34 бугаїв червоно-рябої голштинської і української червоно-рябої молочної порід таких ліній: Рігеля 12 гол. (35,29%), ХанOVERA і Сітейшна по 4 гол. (по 11,76%), Астронавта і Рифлекшн Совріна по 2 гол. (по 5,88%), а Імпрувера, Магнета, Нагіта, Інгансе, Валіанта, Кавалера, Бутмейке, Сілінг Трайджун Рокіта по 1 гол. (по 2,94%). З метою забезпечення ротації ліній закріплення бугаїв за маточним поголів'ям господарств проводиться по групах, яких у кожному районі 3-4. Для одержання бугаїв у провідних племінних господарствах виділено 70 корів у бугайвідтворювальне стадо. За рівнем продуктивності вони розподіляються на групи: 6-7 тис. кг молока — 47 гол. (67,1%), 7-8 тис. — 22 (31,4%), 8-9 тис. кг — 1 (1,5%). На перспективу планується їхню кількість збільшити удвічі, тобто до 150 гол.

Подальший прогресивний розвиток племінної бази прикарпатського внутріпородного типу вимагає ефективної роботи щодо організації племінних господарств з високим статусом. Передбачається в майбутньому мати 9 племінних заводів та 23 племрепродуктори з рівнем продуктивності за першу лактацію 5,0 тис. кг, третю — 6,0 тис., у бугайвідтворювальному стаді — 8,5 тис. кг молока.

Висновки. Зміни племінної бази прикарпатського типу української червоно-рябої молочної породи і ринкові умови ведення молочного скотарства вимагають пошуку та розробки нових селекційних програм для забезпечення подальшого зростання генетичного потенціалу маточного поголів'я через оптимізацію їхньої селекційної структури на всіх рівнях.

1. *Дмитриев В. Б., Бойков Ю. В.* Повышение эффективности селекции в молочном скотоводстве // Зоотехния. — 2001. — № 4. — С. 2-4.

2. *Кузнецов В. М.* Статистический анализ родословных // Зоотехния. — 1998. — № 2. — С. 5-8.

3. *Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про племінне тваринництво” // Голос України. — 2000. — 25 січня. — № 13 (2260). — С. 4-5.*

ОЦЕНКА СИСТЕМЫ СЕЛЕКЦИИ ПРИКАРПАТСКОГО ВНУТРИПОРОДНОГО ТИПА УКРАИНСКОЙ КРАСНО-ПЁСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ. А.И. Любинский, М.В. Новицкий, И.А. Боднар

Изложены особенности системы селекции прикарпатского внутрипородного типа украинской красно-пёстрой молочной породы, а также направления совершенствования племенной работы, генеалогической структуры и продуктивного потенциала.

Генетический потенциал, программа, селекция, система

THE ESTIMATION OF A SYSTEM OF SELECTION PRYCARPATTIS OF A TYPE SUCH AS UKRAINIAN IS RED-SPECKLED OF LACTIC BREED. A.Y. Lyubinsky, M.V. Novizky, Y.A. Bodnar

The features of a system of selection Prycarpattis of a type such as Ukrainian are set up is red-speckled of lactic breed, and also direction of perfecting of tribal activity, genealogical pattern and productive potential.

Genetic potential, program, selection, system

636.082(091):575

Ю.Ф. МЕЛЬНИК, Б.Є. ПОДОБА, І.В. ГУЗЄВ, І.С. БОРОДАЙ

Міністерство аграрної політики України

Інститут розведення і генетики тварин УААН

**ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ГЕНЕТИЧНОЇ СЛУЖБИ
У ТВАРИННИЦТВІ УКРАЇНИ**

Висвітлено основні етапи і напрями розвитку генетичної служби у тваринництві України, окреслено перспективи й організаційні заходи щодо подальшого впровадження генетичних методів до системи племінної роботи.

Генетична служба, групи крові, експертиза походження

Послідовне впровадження імуногенетичних методів у тваринництві України започатковано Постановою ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР від 4 серпня 1978 р. № 395 “Про

© Ю.Ф. Мельник, Б.Є. Подоба, І.В. Гузєв, І.С. Бородай, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.